

Vana-Vigala Tehnika-ja Teeninduskooli õppekava						
Õppekavarühm	Käsitöö					
Õppekava nimetus	Sepp					
	Blacksmith					
	Кузнец					
Õppekava kood EHISes	151843					
ESMAÕPPE ÕPPEKAVA					JÄTKUÕPPE ÕPPEKAVA	
EKR 2	EKR 3	EKR 4 Kutsekeskharidus	EKR 4	EKR 5	EKR 4	EKR 5
			X			
Õppekava maht (EKAP)	120 EKAP					
Õppekava koostamise alus:	Vabariigi Valitsuse 26.08.2013. a määrus nr 130 „Kutseharidusstandard“ ning kutsestandard „Sepp, tase 4“ kinnitatud 14.11.2018. a Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu otsusega nr 13					
Õppekava õpiväljundid:	<p>Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab kompetentsid, mis võimaldavad töötada oskustöölisena nii iseseisvalt kui meeskonnaliikmena sepatöö valdkonnas, valmistades traditsioonilistes ja kaasaegsetes tehnikates kvaliteetseid ning esteetilisi sepistatud tööriistu ning käsitöö-ja tarbeesemeid samuti luuakse eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks.</p> <p>Pärast õppekava läbimist õpilane:</p> <p>1) väärtustab valitud eriala, enda tööalast arengut ja edasist õpiteed tulenevalt käsitöölise kutse-eeetika</p>					

põhimõtetest ja loomingulisest väljendusviisist, on kursis tööalaste arengusuundade- ja tööturu suundumustega käsitöö valdkonnas;

- 2) hoiab ennast kursis tehnoloogiate arengutega, konkurentsivõimeks on algatusvõimeline ja täiendab end iseseisvalt, kasutades selleks interneti võimalusi samas hinnates kriitiliselt saadud teabe usaldusväärsust, mõistab infotehnoloogia rolli, võimalusi ja potentsiaalseid ohte, hangib, kasutab, töötleb, edastab ja säilitab tööalast infot, kasutades infotehnoloogilisi vahendeid ja erinevaid andmebaase;
- 3) mõistab sepatöoga seotud tehnoloogilisi protsesse tervikuna, lähtudes loodusteaduse ja matemaatika põhiprintsiipidest ning meeskonna liikme töö rollist, rakendab kutsealaseid teadmisi nii tavapärastes kui ka uudsetes töösituatsioonides ja vastutab oma töö lõpptulemuse eest;
- 4) tunneb sepatöoga seotud erinevaid materjale, valib ja kasutab neid vastavalt sepistatud esemete valmistamise tehnoloogiale ja omadustele, loob ohutu töökeskkonna ja kasutab materjale säästlikult;
- 5) valmistab kvaliteetseid ja esteetilisi sepistatud tavapäraseid tööriistu ning käsitöö- ja tarbeesemeid, töötab sõltuvalt eseme eripärast kasutades traditsioonilisi ja kaasaegseid tehnikaid, töövõtteid ja viimistlusviise, samas järgides tööohutuse, keskkonnanõuete ning kvaliteedinõudeid ja rakendades asjakohaseid ning ergonoomilisi töövõtteid;
- 6) täidab iseseisvalt tööülesandeid juhindudes etteantud korraldustest, tehnoloogilisest dokumentatsioonist ja vajadusel näidisest, vastutab oma tööülesannete täitmise eest, kontrollib ja hindab töötulemust vastavalt töö eesmärgile ning väärtustab tellimustööde tähtaegsust;
- 7) mõtleb loovalt ja arendab oma ideid, teostab neid hinnates nende tulemuslikkust tulenevalt töö

	<p>eesmärgist ja sihtrühmast ning turundab valmis toodangut ja teenuseid tuginedes ettevõtluse printsiipidele</p> <p>8) osaleb tulemuslikult erinevates meeskonnatöodes ja on avatud koostööle, arendab sotsiaalseid ja enesekohaseid pädevusi ning käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil, vajadusel juhendab oma pädevuse piirides kaastöötajaid;</p> <p>9) algatab uusi sepatöölaseid ideid, sõnastades oma seisukohti korrektsetes eesti keeles nii suuliselt kui kirjalikult, tutvustab oma ideid ja tooteid ning teenuseide erinevates tööalastes olukordades;</p> <p>10) suhtleb õpitavas võõrkeeles iseseisva keelekasutajana;</p> <p>11) kasutab oma matemaatikateadmisi elus edukalt toimetulekuks</p> <p>12) mõistab loodusteaduslikku maailmapilti, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid;</p> <p>13) mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid ja lähtub ühiskonnas kehtivatest väärtustest;</p>
Õppekava rakendamine	Statsionaarne õpe. Õppekava sihtrühmaks on põhiharidusega isikud ning vähemalt 22-aastased põhihariduseta isikud.
Nõuded õpingute alustamiseks	Õppima võib asuda põhiharidusega isik.
Nõuded õpingute lõpetamiseks	Õpingud loetakse lõpetatuks, kui õpilane on omandanud sepa eriala õppekava õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel ning sooritanud sepp tase 4. kutseeksami.
Õpingute läbimisel omandatav(ad)	
...kvalifikatsioon(id):	Õppekava moodulite õpiväljundite saavutamisel täismahus omandatakse kutsele „Sepp, tase 4” vastavad kompetentsid.
...osakutse(d):	Puudub
Õppekava struktuur (moodulite nimetused ja mahud; õpiväljundid)	

Sepa eriala õppekava õppemaht on 120 EKAPd, mis jaguneb järgmiselt:

1. põhiõpingud 102 EKAPd, sh praktika 30 EKAPd;
2. valikõpingud 18 EKAPd

Eriala põhiõpingute moodulid, õppemaht ja õpiväljundid on järgmised:

1. Sissejuhatus kutseõpingutesse 1 EKAPd

Õpilane:

- omab ülevaadet sepa kutsest, eriala õppekava ülesehitusest ning õppe- ja praktikakorraldusega seonduvast
- omab ülevaadet sepatöö arengusuundadest, õpingute jätkamise, sepa erialal kutsetaseme tõstmise ja töajooturul toimuva kohta
- mõistab sepatöö iseloomu, eripära ja ergonoomiliste töövõtete kasutamise vajalikkust
- mõistab käsitöömeistri kutse-eesitika nõuete olemust ning rakendab neid oma kutsealases töös

2. Sepatöö tehnoloogia 2 EKAPd

Õpilane:

- omab ülevaadet rauatootmisest, rauast ja raua sulamitest ning füüsikalistest, keemilistest, mehhaanilistest ja tehnoloogilistest omadustest, kasutab erialast terminoloogiat
- valib vastavalt valmiva eseme funktsioonile markeeringu või sädemeproovi järgi sobiva terasesordi, arvestades selle omadustega, varub materjali, hoiustab ohutult ja optimaalselt ruumi kasutades
- teab sepikojas kasutatavaid seadmeid ja töövahendeid, nende otstarvet ja tööpõhimõtet ning nendega ohutu töötamise reegleid, kasutab erialast terminoloogiat ka võõrkeeles
- teab klassikalisi sepatöö võtteid ja ühendusviise, nende ohutut kasutamist ning individuaalsete kaitsevahendite kasutamise vajadust
- teab ja mõistab erinevaid termotöötamise protsesse ja nende mõju metallile, kasutades erialast terminoloogiat

- mõistab pinnatöötluste vajadust ja teab põhilisi korrosioonikaitse ja pinnatöötluste viise, kasutades erialast terminoloogiat ka võõrkeeles
- teab raua teiste erinevate materjalidega ühendamise viise ja selleks sobivaid vahendeid tulenevalt töö eesmärgist

3. Kavandamine ja kujutamine 24 EKAPd

Õpilane:

- kujutab kolmemõõtmelisi esemeid graafiliselt, kasutades ruumilise kujutamise võtteid ja perspektiivi joonistamise aluseid
- kujutab esemeid graafiliselt andes edasi erinevaid materjale ja faktuure
- kujutab esemeid ja keskkonda värvide abil
- mõistab kompositsiooni põhialuseid ja värvusõpetuse põhitõdesid, rakendab teoreetilisi teadmisi praktilises töös
- komponeerib erinevaid ruumilisi esemeid, järgides vormiõpetuse põhitõdesid
- kavandab sepistatud esemeid, lähtudes konstruktsiooni loogikast, jälgides kavandatava toote proportsioone ja funktsionaalsust, kasutab vastavaid joonistamise, joonestamise arvutiprogramme
- tunneb fotoaparaadi olulisemaid funktsioone, pildistab kolmemõõtmelisi esemeid, töötleb fotofaile, kasutab fotosid sepistatud esemete esitlemisel

4. Eesti rahvakultuuri ja rauatöö ajaloo alused 3 EKAPd

Õpilane:

- mõistab Eesti rahvakultuuri kujunemislugu ja selle ilminguid talurahva kultuuris ja teab looduslike materjalide kasutusvõimalusi eestlaste elukorralduses erinevatel ajaloo perioodidel
- mõistab rahvakunstialase kirjanduse, muuseumifondide ja erinevate meediakanalite kasutamise vajadust ning rakendab neid algallikadena kutsealases töös, tunneb museaaliga töötamise põhimõtteid
- teab Eesti rahvakunstile omast ornamentikat, traditsioonilisi värve ja kompositsioonivõtteid

- omab ülevaadet sepatöö ajaloost Eesti aladel raua töötlemise algusest 20 sajandini
- teab sepist enim mõjutanud kunstivoolusid
- tunneb 20-21. sajandi Eesti sepatöönduse arengulugu ja tuntumaid seppasid

5. Lukksepa- ja keevitustööd 7 EKAPd

Õpilane:

- koostab ja loeb tööjooniseid, mõõdistab, kasutades tasapinnalise ja ruumilise mõõtmise vahendeid
- valmistab esemeid etteantud tööjoonise/näidise järgi, kasutades erinevaid lukksepa töövõtteid, käsitööriistu ning mõõtmisteks tasapinnalise ja ruumilise märkimise vahendeid ja lukksepatöö mõõteriistu, töötab ergonomiliste töövõtetega, kasutab materjali säästlikult, järgib ohutu töötamise reegleid
- tunneb erinevate metallitööpinkide tööpõhimõtteid ja rakendab neid oma töös, töötab ergonomilisel ja materjali säästes, kasutab erialast sõnavara ka võõrkeeles
- teab kõva- ja pehmejoodisega jootmise tehnikaid ja rakendab neid oma töös
- teab erinevate keevitusseadmete tööpõhimõtteid, seadistab neid vastavalt vajadusele, rakendades erinevaid keevitustüüpe oma töös

6. Sepistamine 21 EKAPd

Õpilane:

- valdab sepistamise kaheksat põhitöövõtet, mõistab nende käigus toimuvaid füüsikalisi protsesse
- ühendab vastavalt kavandile, tööjoonisele või konstruktsiooni loogikale toote detailid, kasutades sepiste ühendusviise ning valib või vajadusel valmistab sobivad töövahendid, rakendades ergonomilisi töövõtteid
- töötab alasil, kasutades alasi eri osi ja vahetatavaid abivahendeid raua sihipäraseks modelleerimiseks, rakendades ergonomilisi töövõtteid

- sepistab töö eesmärgist või tehnoloogilisest vajadusest tulenevalt vajalikke sepa tööriistu, kasutades selleks sobivaid töövahendeid, vajadusel termotöötlust, rakendab ergonoomilisi töövõtteid
- ühendab teraseid sepakeevituse abil, sepistab terariistu, valides vastavalt otstarbele sobiva materjali, teritusvõtted ning kasutab asjakohast termotöötlust
- valmistab tööprotsessist lähtudes ette töökoha ning materjalid, seab töökorda töövahendid, kasutades erialast sõnavara eesti ja võõrkeeles
- planeerib tööülesande täitmiseks tööde järjekorra tulenevalt toote eripärast ja montaažist ning kuluva aja ja materjali kulu
- valmistab kavandi või tööjooniste alusel erinevaid metallist tooteid, kasutades kuumtöötlemist ja sepistamist nii käsitsi kui suruõhuvasara vm töövahendi abil, viimistleb nõuetekohaselt, järgib säästlikku materjali kasutamist, tööohutusnõudeid ja käsitöömeistri kutse-eeetika nõudeid

7. Sepistatud toodete ja teenuste turundus 8 EKAPd

Õpilane:

- analüüsib turgu, määratleb sihtgrupi, kujundab sihtgrupi vajadustest lähtudes toote ja/või teenuse, valib sellele sobiva valmistusviisi
- valmistab/loob kavandist ja/või sihtgrupist lähtuvalt toote ja/või teenuse, mõistab toote ja/või teenuse hinna kujundamise põhimõtteid, leiab sobivad müügikanalid ja korraldab toote ja/või teenuse müügi, esitleb toodet ja/või teenust
- mõistab sepistatud toote ohutu ja esteetilise pakendamise ning toote kasutusjuhendi olemasolu vajalikkust
- mõistab tootevastutuse olulisust, lähtudes käsitöölise kutse-eeetikast

8. Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused 6 EKAPd

Õpilane:

- mõistab oma vastutust teadlike otsuste langetamisel elukestvas karjääriplaneerimise protsessis

- mõistab majanduse olemust ja majanduskeskkonna toimimist
- mõtestab oma rolli ettevõtluskeskkonnas
- mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel
- käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil

9. Praktika 30 EKAPd

Õpilane:

- planeerib enda praktika eesmärgid ja tööülesanded tulenevalt praktikajuhendist
- tutvub praktikakoha töökorraldusega ning läbib sissejuhatava ja tööohutusalase juhendamise
- töötab juhendamisel praktikakohas sepisesemete valmistajana, järgib töötamisel praktikakohas väljakujunenud tööritmi ja kogunud töötaja nõuandeid
- töötab ennast ja keskkonda säästvalt, rakendades ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid ning kasutades asjakohaseid isikukaitsevahendeid
- arendab meeskonnaliikmena suhtlemis- ja koostöövalmidust
- koostab iga tööpäeva lõpus aruande, kus analüüsib lühidalt, mida tegi ja mida sellest õppis
- koostab praktika lõppedes aruande ja esitleb koolis

Eriala valikõpingute moodulid, õppemaht ja õpiväljundid on järgmised:

1. Kohrutamine 6 EKAPd

Õpilane:

- mõistab kohrutamise ja selleks vajalike abivahendite põhimõtteid ja teab kohrutuse kasutusvõimalusi erinevate metallide puhul

- valmistab näidise põhjal vormi ja kohrutab etteantud pildi järgi

2. Puidu lõiketöötlemine 6 EKAPd

Õpilane:

- omab ülevaadet puidu ehitusest, omadustest ja tunneb puidu niiskuse, rikete ja – kahjustuste olemust ning mõju materjali kvaliteedile
- kavandab tööprotsessi, valib sobilikud materjalid ja töövahendid puitmaterjalide lõiketöötlemiseks
- saeb, hööveldab, peiteldab, puurib, freesib, treib ja lihvib valitud puitmaterjali kasutades asjakohaseid töövahendeid

3. Erialane võõrkeel 2 EKAPd

Õpilane

- loeb ja mõistab inglisekeelseid erialaseid materjale ning selgitada nende sisu eesti keeles
- kasutab praktiliste tööde ajal erialast inglise keelt suhtlemiseks kaastöötajatega ja juhendajaga.

4. Graveerimine 4 EKAPd

Õpilane

- teab graveerimise ajalugu (tehnoloogilisi võimalusi) ning tunneb tehnoloogiat ja töövõtteid, sh mõistab töös ilmnevate vigade põhjusi ja oskab neid vältida
- graveerib joonlõiget (kiri) ja lõikab vormi
- kasutab graveerimisvõtteid teistes tehnoloogiates ja sepatöös üleüldiselt

5. Kivitöö alused 6 EKAPd

Õpilane

- teab kivimiliikide füüsikalisi-mehhaanilisi omadusi ja kivitöötlemise mehhanisme ning käsitööriistade ja abivahendite töötlemistehnoloogiat

- kasutab kiviraiumise tööriistade käsitlemisel õigeid töövõtteid, arvestades sealjuures kivimi ehituse spetsiifikat ning toote konkreetset kasutusala ja kohta
- valmistab kivist kvaliteetseid ja esteetilisi esemeid ning kivitooteid, säilitades materjali iseloomu ja looduslikku ilu

6. Sepistöõriistad ja sepatööd toetavad tehnoloogiad 6 EKAPd

Õpilane

- mõistab tööriistade valmistamise tehnoloogiat ning kavandab tööprotsessi
- valmistab tööeesmärgist või vajadustest tulenevalt vajalikke tööriistu, kasutades selleks sobivaid töövahendeid ja rakendades ergonomilisi töövõtteid
- mõistab erinevate tehnoloogiate kasutamise kasulikkust sepatöös
- valmistab sepiseid kasutades sobilikke toetavaid tehnoloogiaid

Valikõpingute moodulid määratlevad teadmised ja oskused, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi. Valikõpingute valimise osas võetakse aluseks enamuse soov. Õpilasel on õigus valida valikõpingute mooduleid kooli teistest õppekavadest ja teiste õppeasutuste õppekavadest kooli õppekorralduseeskirjas sätestatud korras.

Spetsialiseerumised	Puuduvad
---------------------	----------

Õppekava kontaktisikud:

Ees-ja perenimi:	Joonas Kiri	Kai Hermann
Ametikoht:	Sepatöö õpetaja	Käsitööerialade osakonna juhtivõpetaja
Telefon:	-	-
e-post:	joonas.kiri@vigalattk.ee	kai.hermann01@gmail.com

Märkused:

Kooli õppekava ja moodulite rakenduskavad on kättesaadavad:

Õppekava rakendusplaani

Mooduli nimetus	Maht EKAPites				
	Kokku	I õppeaasta		II õppeaasta	
		Auditoorne töö	Praktiline töö	Auditoorne töö	Praktiline töö
Põhiõpingud	72				
Sissejuhatus kutseõpingutesse	1	1	0	0	0
Sepatöö tehnoloogia	2	2	0	0	0
Kavandamine ja kujutamine	24	6	5	6	7
Eesti rahvakultuuri ja rauatöö ajaloo alused	3	3	0	0	0
Lukksepa-ja keevitustööd	7	2	5	0	0
Sepistamine	21	1	10	0	10
Sepistatud toodete ja teenuste turundus	8	2	2	2	2
Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused	6	6	0	0	0
Praktika	30	0	15	0	15
Valikõpingud	18	0		18	
Kohrutamine	6				
Puidu lõiketöötlemine	6				
Erialane võõrkeel	2				
Graveerimine	4				
Kivitöö alused	6				
Sepistöoriistad ja sepatööd toetavad tehnoloogiad	6				
Õppekava maht kokku		120 EKAP			